

60.008/x

MTI

Kiadja a Magyar Hírvirág Iroda. Budapest, I. Fő utca 5-7. Telefon: 339-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1973. július 21.

bb. 1. július 29-én kezdődik a II. anyanyelvi konferencia

i r o / p á u m h i l a

1973. július 21.

az anyanyelvi konferencia védnöksége és a magyar nyelv barátai köre előkészítő bizottsága a múlt év augusztusában budapesti tartott közös tanácskozásán határozta el, hogy ez év nyárára összehívja a II. anyanyelvi konferenciát. a tanácskozáson körvonalazott keretek azóta megteltek tartalommal, s kialakult a II. anyanyelvi konferencia konkrét programja.

július 29-én öt órakor a vas megyei tanács dísztermében lesz az ünnepi megnyitó, ahol dr. bárczi Géza akadémikus, az anyanyelvi konferencia védnökségének elnöke mond beszédet. a tanácskozás hat napos lesz: július 30-tól, hétfőtől augusztus 4-ig, szombatig tart. programja meglehetősen gazdag, sokrétű. mivel a várható külföldi és hazai résztvevők munkaterülete, tevékenysége az anyanyelvi műveltség, a magyar kultúra terjesztésében eléggé szerteágazó, ezért minden szakmai jellegű részletkérdést - viszonylag laza tematikai körülhatárolással - munkabizottságokban vitatnak meg. a rendezők terve szerint három munkabizottság alakul. az első főképpen a magyar nyelv oktatásának kérdéseivel foglalkozik majd, s itt a tanácskozásközvetítjét az erre a célra írott, a konferencia kezdetére megjelenő három új tankönyv jelentí majd.
/folyt.köv./

- 1 -

T. Szombathelyen

NA

bb 1. /juli 29-én kezdődik ...folyt./um

a „tarka lepke”, a hat-nyolc évesek, a „magyar szavak világa”, a nyolc-tizenkét évesek; s a „hogymondjuk helyesen?”, című a 12 éven felüliek számára készült. a konferencia ideje alatt a magyarországon, nyelvművelő táborokban üdülő külföldi gyerekek bevonásával olyan bemutató-tanítások lesznek a számukra készült tankönyvek felhasználásával, amelyeket szakmai-módszertani vita követ majd.

a magyar nyelvoktatással szorosan összefüggő, a klubkeretek között folyó kulturális munka kérdéseivel foglalkozik a második munkabizottság. olyan kérdésekkel, mint például a versmondás, a színjátás, az irodalmi műsorok összeállítása, a dia- és mozgó-filmek, valamint egyéb vizuális eszközök felhasználása ebben a tevékenységben; a zenés, táncos, játékosgyermekfoglalkozás, a bábozás. az elméleti jellegű előadásokat természetesen itt is több gyakorlati bemutató, a külföldi és a hazai szakemberek tapasztalatcseréje egészíti ki.

a harmadik munkabizottság tematikája már erősebben tudományos vonatkozású. helyet kap itt a magyar irodalom- és nyelvtudomány újabb eredményeinek, a magyar történelem- és néprajztudomány időszerű kérdéseinek ismertetése, s megbeszéljük a magyar nyelv és irodalom külföldi egyetemeken való tanításának kérdéseit is. plenáris ülésen hangzik majd el az a beszámoló, amely az i. anyanyelvi konferencia ajánlásainak az egyes külföldi országokban, illetve az óhazában történt végrehajtásáról ad számot, természetesen itt történik a további feladatok kijelölése is. ugyancsak plenáris ülésen beszéljük meg az egyes munkabizottságokban folyt tanácskozások tapasztalatait, és a tervek szerint itt hangzik el egy irodalmi előadás „petőfi sándor és öröksége”, címmel.

változatos lesz a konferencia részvevőinek kulturális programja is, amelyben több kiállítás, irodalmi műsor szerepel. augusztus 2-án celldömölkön rendezik meg a külföldi magyar néptáncos csoportok ii. fesztiválját. a bemutatón többek között amerikai, franciaországi és ausztriai magyar csoportok lépnek fel. augusztus 3-án a vendégek mozart varázsfuvoláját tekintik meg a világ-hírű szombathelyi íseumban, augusztus 5-én pedig a magyar zene estje lesz, „musica hungarica” címmel a városi színházban.

/folyt.köv./

- 2 -

MA

bb 1. /juli 29-én kezdődik ...2.folyt./um

a jáki, a kőszegi, celldömölkiautóbusz-kirándulásokon túl különösen érdekesnek ígérkezik az az országjárás, amelynek során a konferencia részvevői augusztus 6-án a szombathely- sárvár-veszprém-balatonfüred-tihany-slófok utvonalon a balatonra utaznak, s utközben megnézik veszprémet, illzőleg a balatonlellet és a fonyódligeti gyermeküdülőt, ahol a külföldi gyermekek t-tik a szünidőt. a későbbiek során megismerkednek a dunavecsei és kiskőrösi petőfi emlékhelyekkel, továbbá kecskeméttel, ahol meglátogatják a kodály szemináriumot.

a második anyanyelvi konferencia védnöksége és az előkészítő bizottság minden tőle telhetőt megtesz a szépnek ígérkező program zökkenőmentes megvalósításáért. véleményük szerint a ii. anyanyelvi konferencia újabb segítséget fog adni az anyanyelvi műveltség emeléséhez, a magyar kultúra megismertetéséhez és terjesztéséhez, mindazoknak a külföldön élő magyaroknak, akik ezt szívének tekintik akik ebben a munkában részt kívánnak venni. /mti/

--

bb 2. tizenegy ország népi táncgyűtése a duna menti folklór fesztiválon

vid/u m ká la

1973. juli 21.

elkészült az idei - két évenként ismétlődő - duna menti folklór-fesztivál programja. az öt napon át tartó eseményre augusztus 16-20-a között kerül sor bács-kiskun megye duna menti városai-ban, községeiben. baján, a különböző kiállítások mellett, parasztkórusok, fafaragók találkoznak. első alkalommal szerepelnek népi mesemondók is a városban. a népzeneészek - a dudások, citerások, nyenyerek és köcsögdudások - kecskeméten kapnak pódiumot. kalocsán és dunapatajon - a település szabadterei színpadán - bonyolítják le a népi táncgyűtése nagyszabású seregszemléjét. eddig 17 ország 30 táncgyűtése jelezte érkezését. a nemzetközi fesztiválon csehszlovákia, lengyelország, jugoszlávia, románia, bulgária, a szovjetunió, német demokratikus köztársaság, magyarországi ausztria, franciaország és a német szövetségi köztársaság népi táncosai mutatják be táncaikat, népi hagyományaikat. magyarországot, a nemzetiségekkel együtt, husz táncgyűttes képviseli a találkozóon. a rendezvények színhelyein népművészettel foglalkozó kiállítások egész sora bővítik a látnivalót. a találkozókat rendeznek a népművészettel, néprajzzal foglalkozó szakemberek számára is. /mti/

--

MA

- 3 -

bb 3. új létesítmények épülnek az i. és a ii. kerületben

1 gy tr hi bh -cz

1973. július 21.

új létesítményekkel - elsősorban oktatási, kereskedelmi intézményekkel - gyarapodik ez év második felében a főváros két budai negyede, az i. és a ii. kerület.

az i. kerületi Logodi utcában jelenleg egy nagyobb épület átalakításán dolgoznak az év végéig 80 gyermek befogadására alkalmas, négycsoportos óvodát alakítanak ki. a következő hetekben megszerítik a városrész általános iskoláit és óvodáit, hogy a gyerekek újjáfestett épületekben kezdhessék az új tanévet. a lisznai utcai általános iskolában bővítési munkálatokat végeznek: szeptemberre négy tanteremmel növelik az intézmény ,, kapacitását,, az elmúlt fél évben több új üzlet - köztük közértüzlet, gelka szervíz, vegyes ruházati szaküzlet, nőtex fiók, cipőbolt és husbolt - nyitotta meg kapuit az i. kerületben az év végéig pedig újabb létesítményeket hoznak tető alá. a csalogány utcában például hamarosan hozzálátnak egy 70 négyzetméter alapterületű ,, gastrofel,, üzlet - előrecsomagolt, félkész ételeket árusító bolt - felépítéséhez. a fő utca 37/b szám alatt lévő illatszerboltot bővítik, s mellette, ugyancsak ebben az esztendőben elkészül egy új fűszer-csemege üzlet. a kerületi tanács egyik legfőbb törekvése, hogy még ebben az esztendőben átadhassák rendeltetésének az öregek napközi otthonát. a szociális létesítményt a hattyu utcában egy volt orvosi rendelő helyén rendezik be többszáz ezer forintos költséggel és jelentős társadalmi munkával.

a második kerületben vadonutaj épületben, a pasaréti ut 41.-43. szám alatt kap helyet egy 60 személyes bölcsőde és egy korszerűen berendezett gyermek-fogorvosi rendelő intézet: a 11 milliós beruházással 1974-ben végeznek. jó ütemben halad a vöröshadsereg utja 130. szám alatti új 100 személyes óvoda építése: az átadás 1974. elején várható. a hidegkuti uton lévő 60 személyes óvodát a következő hónapokban 25 további hellyel bővítik. ez év végéig új szakorvosi rendelő intézettel gyarapodik a kerület: 6 milliós költséggel a tölgyfa utcában felépítenek egy tüdőszűrő, tüdőgondozó és ideggondozó rendelőt. /folyt. köv./

- 4 -

M

bb 3. / új létesítmények ... folyt./ bh

rekordidő alatt, az elmúlt napokban már befejezték a városrész 28 iskolájában a tantermek újjáfestését. a következő hónapokban is nagy erővel folytatják a városkép szépítését: jelenleg a bem rakpart tizenkét lakóépületének homlokzati felújításán dolgoznak. a lakosság kereskedelmi ellátása javítása az év hátralévő részében is kiemelt feladat lesz. a közeli napokban átadják rendeltetésének a szilágyi erzsébet fasor 63. szám alatti, 400 négyzetméter alapterületű élelmiszerboltot. hamarosan hozzálátnak a ferenchegyí uton és a galóca utcában egy-egy 300 négyzetméter alapterületű korszerű közért üzletház felépítéséhez. az együttesen 6 millió forint értékű beruházás befejezése 1974-ben várható./mti/

..-

bb 4. bronzkori erődített település nyomai a veszprémi várhegyen

vid ká bh -cz

1973. július 21.

a veszprémi várban ifjúsági parkot alakítanak ki. az építkezést megelőzően hozzálátnak a vár feltéréséhez, s előkészítik azoknak a középkori falaknak a rekonstrukcióját, amelyek hangulatos környezetet nyújtanak majd az ifjúsági parkhoz.

az eddigi ásatásokkal, amelyeket éri istván, a veszprémi megyei múzeumok igazgatóságának vezetője irányít, számos 114. századi falmaradványt hoztak felszínre. egyidejűleg nagy tömegben kerültek elő a két méternyi vastagságú hamuréteg alól bronzkori mészbetétes edények törmelékei. - a leletek - a korábban előkerült anyaggal együtt - megerősítik azt a feltevést, hogy bronzkori erődített település volt a veszprémi várhegyen. sűrűn lakott településre utalnak a székesegyház szentélye mellett előkerült leletek is. az ásatások alkalmával eddig többnyire 3000, illetve 400 éves leletek kerültek elő. a régészek most a két kor közötti idő, főleg az árpádkor emlékei után kutatnak.

..-

- 5 -

M

bb 5. faliképre festi szarvas város nagyjait ruzicskay györgy festőművész

vid ká bh -cz

1973. július 21.

szarvasi alkotóházában tölti a nyarat a város szülőtte, ruzicskay györgy munkácsy díjas festőművész. a mester korábban rajzos novellát készített tessedik sámuél életéről, munkásságáról, s hozzálátott a város fejlődéstörténetét ábrázoló 70-80 képből álló sorozat megfestéséhez. legújabb elhatározása: az erzsébet ligetben lévő alkotóház 14 méteres falán megfesti a szarvas város nagyjainak portréját. a 14 méteres secco-n láthatják majd az érdeklődők többek között tessedik sámuelt, vajda pétert, chovan kálmánt, krecsmarik endrét, gyóni gézát, és több más neves személyiséget, akik szarvasról származtak vagy szarvason tevékenykedtek./mti/

--

bb 6. napirenden: az iskoláskor előtti nevelés

i szó tr bh hi -cz

1973. július 21.

szőke sándor, az mti munkatársa írja:

az állami oktatás továbbfejlesztéséről szóló elmúlt évi párthatározat egyebek között felhívja a figyelmet, hogy az óvodába járó gyermekek számát és arányát jelentősen növelni kell, s az óvodába nem járó gyermekek számára is gondoskodni kell az iskolaelőkészítés lehetőségéről.

mi tette szükségessé az iskoláskor előtti nevelés hangsúlyozottabb figyelemmel kísérését? - ez foglalkoztatja a magyar pedagógiai kutatókat is. az oktatás-nevelés eredményességének egyik fontos tényezője: az optimális időszak helyes megválasztása. köztudott, hogy a helyes, célszerű pedagógiai eljárások eredménytelenek, vagy csak részben eredményesek akkor, ha azok nem legmegfelelőbb időben érvényesülnek.

nem véletlen tehát, hogy a fiziológia, a lélektan, és a pedagógia hosszú évtizedek óta behatóan foglalkozik az egyes életkorokra jellemző sajátosságok kutatásával, és ezek rögzítésével. mindezekből a vizsgálatokból a legutóbbi évtizedekig úgy látszott, hogy az életkori sajátosságok jellemzői - legalábbis főbb vonalaiban - világosan kirajzolódnak. időközben azonban az elméleti és a gyakorlati szakembereket egyaránt meglepetés érte. legelőször talán a sporttevékenység területén derült ki, hogy annak számos fajtájában lényegesen korábban meg lehet kezdeni a rendszeres oktatást, mint eddig merték. ezek közül a leglátványosabb a japánok kezdeményezése volt, a három-négyévesek uszás-oktatásában, amelyet hasonló látványossággal követett az ugyancsak japán szuzuki hegedűoktatási módszere az óvodás korban. és ezek a kezdeményezések azért érdekesek, mert nem korlátozódnak egyes „zseniális” gyerekekre, hanem majdnem tömegmértékben voltak képesek eddig három-négy éves korban megtanulhatatlannak hitt, bonyolult mozgásformákat elsajátíttatni.
/folyt.köv./

- 6 -

bb 6. /napirenden: ... folyt./ bh

ugy tűnik tehát, hogy az életkori sajátosságok időrendje megingott, a gyermekek teljesítőképeségére vonatkozó eddigi feltételezések helyessége kérdésessé vált. vajon mi lehet mindennek az oka?

a pedagógia szakemberei egyértelműen válaszolják: a második világháború óta eltelt több mint negyed század alatt mindazokban az országokban, ahol béke van, az életszínvonal és a technikai fejlettség jelentősen emelkedett. a jobb táplálkozás és életkörülmények folytán az új nemzedék testi fejlődése meggyorsult, - szaknyelven ezt accelerációnak nevezik, - és ez többi között a testméretek növekedésében, a nemi érés korábbi megindulásában egyaránt kimutatható. a társadalom jobb anyagi körülményei a gyermekek kulturáltabb környezetét is biztosították, mert a rádió, televízió tömeges elterjedése emelte a szülők tájékozottságát, műveltségét, de a gyermekek maguk is már óvodás kortól korábban nem ismert tudásanyagot szerezhettek meg. ujabban a szakemberek meglepődve veszik észre: a gyermekek már az iskolai tanítás előtt több olyan fizikai törvényszerűséget felismernek, amelyet az általános iskolai tanterv nem hasznosít. a mai 4-5 éves gyermekek pszichikus fejlettsége messze meghaladja tehát a 20-30 év előtt hasonló életkorúakét. a szűkebb környezet általánosnak mondható színvonal-emelkedésének pozitív hatásához természetesen a modern társadalmak oktatói-nevelési erőfeszítései is jelentősen hozzájárulnak: ugyszólván minden ország erejéhez mérten dolgozik a nevelés és az oktatás szervezeti, tartalmi, módszerbeli tökéletesítésén.

nálunk sem tekinthető lezártnak az a kérdés, hogy kellőképpen kihasználjuk-e az oktatási célok és feladatok meghatározásánál az acceleráció adta lehetőségeket az iskoláskor előtti nevelésben. persze a kérdés nemcsak ez: milyen mértékben kell, hanem az is, milyen mértékben szabad az iskoláskor előtti gyermekeket igénybe venni? mindezek tisztázásához természetesen széleskörű kutatómunkára lesz szükség. a szakemberek azonban máris hangsúlyozzák: meg kell vizsgálni a szaktanárok bevonásának lehetőségét az óvodai oktatásba, másrészt szükséges, hogy kidolgozzák az oktatás és a képességmegállapítás új módszereit is a gyermekek túlterhelésének megakadályozására. ki kell fejleszteni a négy-ötéves gyermekek számára megfelelő vizsgálati kritériumokat és a korai diagnózis módszereit./mti/

--

M+

- 7 -

bb 8. napközis táborokban a budapesti általános iskolások

i zsu/fk um hi cz

1973. július 21.

Budapest 301 általános iskolájából több ezer tanuló tölti a szünidőt nyári napközis táborokban. a belső kerületek napközis táborai általában a budai hegyekben, a városközponttól távolabb eső kerületeké pedig a saját területükön található. ezek a nyári táborok június 11. és augusztus 25. között működnek, s olyan gyerekek is jelentkezhetnek táborozásra, akik a tanév folyamán nem jártak napközibe. a gyerekek ugyanannyit fizetnek itt is, mint év közben az iskolai napközikben, de a térítés a napi 15 forintot sehol sem haladja meg.

a táborok napi programjai nagyon változatosak: vannak csoportos vetélkedők, különböző klubfoglalkozások, kirándulások, általában mindenhol lehetőség nyílik a strandolásra is, vagy saját fürdőmedencében, vagy a főváros különböző strandjain, illetve a sportuszodában. a gyerekek részére uszástanfolyamokat is rendeznek, gyakran vesznek részt a gyerekek kirándulásokon. vannak kulturális programok, filmvetítés, bábszínház, irodalmi műsorok, mesedélutánok is. a szabó ervin könyvtár biztosítja a táborozás idejére az olvasnivalót.

az étkeztetés mindenütt kielégítő. az adagok mennyisége és minősége egyaránt megfelelő. van olyan tábor is, ahol a gyermekélelmezési vállalat dolgozói a helyszínen készítik el az ebédet. általában azonban a kész ennivalót házhoz szállítják. sok helyen naponta friss gyümölcsöt is kapnak a gyerekek.

a gyerekekkel hozzáértő táborvezetői gárda, s iskoláik pedagógusai foglalkoznak. a felügyeletbe bevonják a tanárjelölteket is. s résztvesznek a táboroztatásban a középiskolás ifivezetők is.

az egészségügyi és orvosi ellátás rendszeres. a köjál állandó ellenőrzéseket végez, minden táborban van orvosi felügyelet, gyakran orvostanhallgatók és középiskolás vöröskeresztesek is résztvesznek az egészségügyi ellenőrzésben. /mti/

- 8 -

NA

bb 7. új videoton rádiók

vid/um ká cz

1973. július 21.

a székesfehérvári videoton gyárban három új rádiókészülék null-szériája készült el: a három hullámsávós autórádió, a hálózati tápegységgel ellátott „sirius”, táskarádió és az „apollo”, sztereo készülék. mindhárom készülék közös vonása, hogy a korábbi változatoknál igényesebb kivitelű és hangminőség tekintetében is állja a versenyt a külföldi készülékekkel. a sorozatgyártást augusztusban kezdik. /mti/

-.-

mbb 9. uszoda légtartós ponyvacsarnokban

vid/um ká cz

1973. július 21.

a szegedi kenderfonó és szövőipari vállalat jutaárugyárában különlegesen impregnált légtartós ponyvacsarnokok gyártásának technológiáját dolgozták ki. e módszerrel mezőgazdasági raktárakat, kiállítási csarnokot létesítettek, most pedig a szentesi tanács megrendelésére uszodát fedő ponyvát gyártanak. a 33 méteres uszómedencét befedő, három ventilátorral fenntartott csarnok mindössze 350.000 forintba kerül, s már október 1-re elkészül. /mti/

-.-

bb 10. legjobb szunyogirtó a denevér - javaslat készült ritka állataink védelmére

i kg/gg um ie l a

1973. július 21.

a természetes élővilág harmóniájának megóvása érdekében tervezet készült a kipusztulással fenyegetett gerinces állatok védelmére. az országos természetvédelmi hivatal munkatársai számba vették a vadonélő állatfajokat, megvizsgálták, hogy a fejlődő technika milyen arányban hódítja el életterületüket. a vizsgálódás során 97 védelemre szoruló fajt jelöltek ki. a biológiai egyensúly és a természeti kincsek megóvása érdekében eddig csak a madarakra, és néhány hasznos gerinces állatra terjedt ki a törvény védelme, a most elkészült javaslat ezt hivatott kiegészíteni.

/folyt.köv./

- 9 -

NA

bb 10. /legjobb ...folyt./um

a felmérés szerint biológiai leromlás - azaz pusztulás - fenyegeti például a vidrát, a nyusztot, a borzot és a nyestet. hazánkban néhány egyedülálló ritkaságból is él még néhány, mint a jégkorból fennmaradt elevevészülő gyík, a fémes csillogású pannonygyík vagy a földikutya. ez utóbbi az aludón él, a vakondhoz hasonlóan a földbe ássa magát, növényevő, a jégkorba nyulik vissza a patkányfejű pocok családfája is: ez a ritka faj a lápos területeken üti fel tanyáját. a halak közül védelemre javasolják egyebek között az unger pisztrángja elnevezésűt, mely kizárólag a bükk-környéki patakokban lelhető fel, s a balatonban is előforduló tarka gébet.

a hazai tájék élő muzeumának állatai nemcsak a természettudományos kutatások célját szolgálják, de sok közülük hasznos is. a leghatásosabb szunyogirtók például a denevérek, amelyek kipusztulását most ugyancsak szervezeten kívánják megakadályozni.

a természetvédelem alá vett állatok irtását, vagy akár fogva tartását a jogszabályok a muzeumi rongálóknak járó szankciókkal sújtják. egyesek ugyanis kihasználják, hogy európa-szerint ritka állataink iránt nagy a kereslet, s kíméletlenül tizedelik a védelemre szoruló ritkaságokat. /mti/

--

bb 11. magyar „holipni,,

vid um ká cz

1973. július 21.

hamarosan új termékkel jelentkezik a piacon a zala megyei süti- és édesipari vállalat: a nagykanizsai gyáregységében már szerelik az osztrák importból származó ostyasüti gépet, amelylyel a nyugati országokban közkedvelt „holipnit,, készítenek. a rendkívül kellemes ízű, karamellizált ostyából készülő holipni csöveket fagylalthoz, gyümölcskrémekhez lehet fogyasztani. a nagykanizsai gyár - szintén osztrák szabadalom alapján - ugyanebből az ostya alapanyagból csokoládéba mártott aprósüteményt is készít majd. a két termék - amelyeknek magyar nevük egyelőre még nincs - valószínűleg ősszel jelenik meg az üzletekben. /mti/

--

- 10 -

vbb. 12. mözs monográfiája

vid/e ká la

1973. július 21.

mözs község története címmel 500 oldalas könyvet adott ki a mözsi új élet tsz, tolna nagyközség tanácsa és a tolna megyei tanács vb támogatásával, szakály ferencnek, a magyar nemzeti muzeum tudományos munkatársának szerkesztésében. a szekszárdi nyomdában készült, fényképekkel illusztrált monográfia a tolna megyei község történetét az őskortól napjainkig mutatja be. /mti/

bb. 13. új 16 tantermes általános iskola és diákotthon kiskunfélegyházán

vid/e ká -cz

1973. július 21.

bács-kiskun megye egyik legkorszerűbb általános iskolája épült fel kiskunfélegyházán, több mint 20 millió forint költséggel. az oktatási intézményben 16 tantermet, szertárakat, napközi otthont és tornatermet rendeznek be. a városban egyidejűleg 120 személyes általános iskolai diákotthont is kialakítanak egy régi épületben, 150 tanyai tanuló számára. /mti/

bb. 14. pápai villamos tüzhelyek az nszk-ban

vid/e ká -cz

1973. július 21

a villamos berendezés és készülék művek pápai elekthermax gyárának süti-főző készülékei iránt fokozódik az érdeklődés belföldön és külföldön egyaránt. az idén 30 000 villamos tüzhelyet és 8 000 grillsütőt készítenek az nszk megrendelésére. a nyugati partnerek a napokban a helyszínen ellenőrizték az új készülékek nullszériáit és elégedettek voltak a minőséggel. /mti/

8.00/e

- 11 -

NA-1110

v

bb. 15. pham van dong találkozója a vietnami diákokkal

t bc/gk/e -cz

1973. július 21.

pham van dong, a vietnami dolgozók pártja politikai bizottságának tagja, a vietnami demokratikus köztársaság minisztertanácsának elnöke szombaton délelőtti találkozott a magyarországon tanuló vietnami diákokkal az építők rózsza ferenc művelődési házában.

a találkozót követően a vietnami párt- és kormányküldöttség a balatonhoz utazott, ahol a hét végét pihenéssel tölti. /mti/

bb. 16. hétfői forgalom a piacokon - görögdinnye, sárgadinnye, ringló... - bőséges a zöldség-gyümölcs-ellátás

1 sz/gk/e -cz

1973. július 21.

a hét végén nagy forgalmat bonyolítottak le a fővárosi piacokon, zöldség- és gyümölcsboltokban. hiszen már ezen a héten is megfelelő ellátást biztosított a zöldségtől a legtöbb szezonáruból. az igényeknek megfelelően lehetett kapni burgonyát, hagymát, fejeskáposztát, juliska-babot és tököt. még a hét elején kevés fogyott paradicsomból, uborkából, hiszen elég drágák voltak, a hét végére azonban már csökkent az árak. sajnos továbbra is hiánycikk a paprika, három hetet késik. ennek megfelelően ára továbbra is drága, 20-26 forint kilója. várhatóan a jövő hét végére nő majd a paprika-felvásárlás. karfiolból és kelkáposztából továbbra is gyenge az ellátás.

már megjelentek az igazi nyári gyümölcsök, az őszibarack, sárgabarack, körte és az alma, valamint a dinnye. ugyanakkor véget ért a málnaszézon. bőven van a barackfajtákból, áruk fajta és méret szerint változó. hét közepén kezdődött meg a sárgadinnye felhozatala. induló gyümölcscről lévén szó, még elég drága, kilója 16 forint. a jövő héten azonban már jóval több kerül az üzletekbe, s nagyobb mennyiségben jelenik meg a görögdinnye. a jövő hét elejének sztárja a ringló lesz, 8 forintért vásárolható majd.

a zöldségtől 30 terméke kapható a piacokon, a jövő hétre 15 félénel bőséges, 10-nél megfelelő és 5-nél gyengébb ellátást várnak. a zöldségtől átlagosan naponta 120-130 vagonnyi zöldség-gyümölcsárut szállít a kiskereskedelemnek. /mti/

9.43/e

- 12 -

M 1120

b. 17. balesetek

gk/e -cz

1973. július 21.

a 20. kerületben a haraszti ut és a rianás utca kereszteződésében dömény jános 38 éves segédmunkás, személygépkocsijával elütötte papp ilona 9 éves tanulót. a kislány a helyszínen meghalt. a baleset okának vizsgálata folyik.

szada községben meduric miroslav turija 23 éves jugoszláv átlampolgár személygépkocsijával elütötte ferenczi istván 51 éves szalai lakost. ferenczi olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt. a baleset okának vizsgálata tart.

farkasgyepűn ruzsam antal 34 éves németbányai vontatóvezető vontatójával szabálytalanul kanyarodott és nekiütközött farkas Antal 27 éves pápai motorkerékpárosnak. farkas olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy a helyszínen meghalt. a rendőrség ruzsam miatt őrizetbe vette.

a törökszentmiklósi rákóczi termelőszövetkezet gépműhelyének tetőzetépítése során török istván 47 éves tsz-tag leesett és olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy kórházba szállítás közben meghalt. /mti/

bb. 18. szoborkiállítás nyiregyházán

vid/e -cz

1973. július 21.

a „nyiregyházi nyár,, eseményeként szombaton a szabadtéri színpad parkjában ünnepélyesen megnyitották papi lajos kisujszállási szobrászművész alkotásaiból rendezett kiállítást. a tárlaton a művész 28 kis- és nagyméretű szobrát, térplasztikáját mutatják be július 30-ig a nyiregyházi közönségnek. /mti/

bb. 20. köszönetnyilvánítás

gk/e -cz

1973. július 21.

köszönetünket fejezzük ki azoknak a párt- és állami szervezeteknek, tömegszervezeteknek, elvtársaknak és barátoknak, akik felejthetetlen férjem, édesapám, ilku pál elhunyt alkalmából részvétnyilvánításukkal, illetve a temetésen való részvételükkel fájdalmunkban osztoztak.

a gyászoló család.

/mti/

10.13/e

- 13 -

M 1120

bb. 19. az első résztvevők már megérkeztek a nyiregyházán rendezendő nemzetközi ejtőernyős versenyre

vid/e -cz

1973. július 21.

július 29-e és augusztus 7-e között nyiregyházán bonyolítják le a szocialista országok ejtőernyőseinek nemzetközi versenyét. az érdekesnek ígérkező vetélkedőn bulgária, csehszlovákia, a német demokratikus köztársaság, lengyelország, a koreai népi demokratikus köztársaság, a szovjetunió és magyarország válogatott férfi és női csapatai vesznek részt. az öt-öt fős férfi és női csapatok egyéni és csapat, valamint összetett csapatmérkőzésekben mérik össze képességeiket. a versenyt július 29-én délelőtt nagyszabású nemzetközi repülő- és ejtőernyős bemutatóval nyitják meg.

a magyar válogatott már nyiregyházán tartózkodik és megérkezett - elsőként - a koreai népi demokratikus köztársaság férfi és női csapata is. a vendégek, vendéglátóikkal együtt a nyiregyházi repülőtéren tartják edzéseiket. a csapatok 27-től folyamatosan érkeznek majd nyiregyházára.

nyiregyházán a párt-, állami- társadalmi szervek, intézmények egyaránt megtették a szükséges előkészületeket a verseny zavartalan lebonyolítására és arra, hogy a vendégcsapatok jól érezzék magukat. többek között kiépítették a repülőtérről vezető bekötőutat, felújították az épületeket. a nyiregyházi bessenyi györgy tanórképző főiskolán a versenyzők kényelmes szállást és megfelelő ellátást kapnak. nyiregyháza nagyobb ipari üzemei vendégszolgálatot vállaltak egy-egy vendégcsapat felett. ez azt jelenti, hogy egy napra vendégül látnak egy külföldi válogatottat, találkoznak és beszélgetnek velük, bemutatják nekik üzemüket, gyártmányaikat. a megye ipari és mezőgazdasági nagyüzemei számos díjat ajánlottak fel a versenyzők külön jutalmazására. /mti/

...-

bb. 21. az idén a háromszázadik társadalmi esküvő nyiregyházán

vid/e -cz

1973. július 21.

egyre népszerűbb nyiregyházán a társadalmi esküvő. szombaton a város házasságkötő termében 14 társadalmi esküvőt rendeztek. ezek között volt az idei 300. társadalmi esküvő nyiregyházán. a társadalmi esküvőkön a városi családi és társadalmi eseményeket rendező intézet működött közre. /mti/

10.17/e

- 14 -

M. 114

bb. 22. az általános mezőgazdasági összeírás főbb eredményei

i st/gg/e ie -cz

1973. július 21.

a központi statisztikai hivatal elnöke csütörtökön tájékoztatta a minisztertanácsot az általános mezőgazdasági összeírás végrehajtásáról és annak főbb eredményeiről. a nagyszabású összeírásról dr. kiss albert, a ksh elnökhelyettese a következőket mondta az mti munkatársának:

- az 1972-ben és 1973-ban végrehajtott általános mezőgazdasági összeírás a mezőgazdasági nagyüzemekre, a háztáji, a kissegítő és egyéni gazdaságokra egyaránt kiterjedt. e nagyszabású felmérést a mezőgazdaságban az elmúlt tíz évben végbement társadalmi, strukturális és technikai változások tették szükségessé. a mezőgazdaságban teljeskörű felmérést korábban csak 1895-ben és 1935-ben végeztek, a mostani azonban e két összeírásnál is szélesebb körű volt, mert nemcsak egy átfogó helyzetképhez szükséges adatokat gyűjtöttünk, hanem a mezőgazdasági termelés egész sor fontos körülményének komplex vizsgálatára is sor került. ezzel a mezőgazdaságban immár stabilizálódott szocialista viszonyok további fejlesztési koncepcióihoz és az időszerű gazdaságpolitikai intézkedésekhez kívánunk megfelelő adatokat az illetékesek rendelkezésére bocsátani. ugyanakkor az összeírás a fao mezőgazdasági világcenzusával kapcsolatos adatigényeket is kielégíti.

- az adatok feldolgozása megkezdődött és máris hasznos információk állnak rendelkezésre.

- a felmérés szerint a nagyüzemek szervezete eléggé egységes: 2291 gazdaságban központi, 113-ban területi, 13-ban ágazati és 75-ben kombinált irányítás érvényesül. a szervezet az állami gazdaságokban decentralizáltabb, mint a termelőszövetkezetekben.

- a mezőgazdaság szocialista átszervezése óta számos mezőgazdasági nagyüzemet összevontak. tizenkét év alatt az üzemek száma csaknem felére csökkent, de az átszervezések a gazdaságoknak csupán egy részét érintették. a jelenlegi gazdaságoknak több mint a fele 1961 óta változatlan keretek között működik. a gazdaságok 34 százalékát egyszer, 11 százalékát kétszer, 3 százalékát ennél többször szervezték át.

/folyt.köv./

10.35/e

- 15 -

M-160

- az állami gazdaságok átlagos üzemmérete 2.6-szor akkora, mint a termelőszövetkezeteké, de a földterületek nagysága erősen szóródik. az üzemek többségében a nagyüzemi gazdálkodás területi feltételei adottak, a gazdaságok kellőképpen tagosítottak. az összefüggő területrészek, birtoktagok átlagos nagysága az állami gazdaságokban 498, a tsz-ekben 465 hektár. ez azt is jelenti, hogy a termelőszövetkezetek területrészeinek átlagos nagysága ötször akkora, mint 1962-ben volt, ami az utóbbi tíz évben végrehajtott tagosítások eredménye.

- a mezőgazdasági üzemekben kevés a lakás. ezer hektárnyi összes földterületre számítva az állami gazdaságokban 31, a termelőszövetkezetekben négy lakás jut, munkásszállás pedig 30, illetve egy. mind a lakások, mind a munkásszállások az állami gazdaságokban korszerűek. az üzemi orvosi ellátás is jobban szervezett az állami gazdaságokban, mint a tsz-ekben. saját bölcsődéje, óvodája 22 állami gazdaságnak, s mindössze hét termelőszövetkezetnek van.

- a növénytermelésben az újabb technológiai eljárásokat elsősorban az állami gazdaságok és a fejlettebb, anyagilag jobban megalapozott termelőszövetkezetek alkalmazzák. a gabonafélék, a kukorica, a lucerna, a cukorrépa gépi vetése, ápolása és betakarítása megoldottnak tekinthető. a zöldségfélék komplex gépesítését csak néhány nagyobb zöldségtermelő gazdaság valósította meg, elsősorban a zöldborsó, néhány esetben a paradicsom termelésben. a mezőgazdasági nagyüzemek 1972 végéig 614 szakosított állattartó telepet létesítettek.

- felmérték a gyümölcsstermesztés helyzetét is. az elmúlt években a gyümölcsstermesztés nagyfokú koncentrációja alakult ki. jelenleg a nagyüzemi gazdaságoknak több mint a fele rendelkezik ugynevezett áru-gyümölcsösökkel, ezeknek a területe 102 000 hektár, kétszer akkora, mint 1959-ben. az ország összes gyümölcsfáinak 1959-ben még 10 százaléka sem volt az áru-gyümölcsösökben, arányuk 1972-re elérte a 26 százalékot. a kedvezően alakult területi koncentráció és a javuló fajtaösszetétel mellett az áru-gyümölcsösök minősége sok helyen nem kielégítő. a gyümölcsfasorokból az összeírás időpontjában mintegy 2.4 millió fa hiányzott, vagyis az eredetileg ültetett fák 11 százaléka. a kisüzemi jellegű gyümölcsfa-állomány 1959 óta a nagyüzemi táblásítások, valamint a szőlő-rekonstrukció nyomán 26 százalékkal csökkent. főleg a szőlő közötti és szórvány-fák kivágása nyomán az ország gyümölcsfa-állománya nyolcmillióval kevesebb, mint 1959-ben, számuk kerekén nyolcvanmillió. a faállomány összetétele azonban gyümölcsnemek, fajták és termőképesség szempontjából jelentősen javult.

/folyt.köv./
10.37/e

NA 1120

- teljeskörű és reprezentatív felvételek alapján a mezőgazdasági kisüzemek adatait is megfigyelték. egymillió 681 ezer gazdaságot irtak össze, e gazdaságokhoz ötmillió 174 ezer személy, az ország lakosságának fele tartozik. az összeírt kisüzemi gazdaságok 50.4 százaléka mezőgazdasági termelő- és szakszövetkezetek tagjainak gazdasága. a gazdaságok túlnyomó többségének területe igen kicsi, átlagosan 0.7 hektár, csaknem 50 százalékuknak a területe pedig a fél hektárt sem éri el.

- a mezőgazdasági kisüzemekhez tartozó lakoságnak alig egy-negyede dolgozik csak a közös gazdaságokban, s még a termelőszövetkezeti családoknak is csak viszonylag kis hányada tartotta meg tisztán mezőgazdasági jellegét. a háztáji gazdaságokban van a legtöbb nyugdíjas, arányuk eléri az összeírtak 20 százalékát.

- a kisüzemi gazdaságok túlnyomó része foglalkozik baromfi-tenyésztéssel, több mint fele pedig sertés-tenyésztéssel. a háztáji gazdaságok egy-negyede, a szakszövetkezeti családoknak csaknem egyharmada, a lakosság kiegészítő gazdaságainak pedig mindössze 7 százaléka foglalkozik szarvasmarha-tenyésztéssel. az ország lóállományának 40 százaléka, a juhállományának pedig 7 százaléka található a kis üzemekben.

- szántóterülettel az összeírt kisüzemi gazdaságoknak csaknem háromnegyede rendelkezik. e gazdaságok 90 százaléka termel kukoricát, több mint 60 százaléka zöldségféléket. említésre méltó a házikerti szőlőtermelés széleskörű térhódítása is. a kerti szőlők 40 százaléka öt évesnél fiatalabb. gyümölcsstermesztéssel a gazdaságoknak mintegy fele foglalkozik. a mezőgazdasági kisüzemek általában elegendő gazdasági épülettel rendelkeznek, de gépi felszerelésük alig van.

- az 1972. évi teljeskörű kisüzemi összeírás községi részletességű eredményeit már tavaly közzétették nyolc kötetben. az idén a nagyüzemi adatgyűjtés eredményeit közlik, s a következő két évben folyamatosan további statisztikai közlemények is megjelennek az összeírásról. /mtl/

10.42/e

- 17 -

NA 1135

em b a r g ó: 16.00 óráig!

bb. 23. közös közlemény a vietnami demokratikus köztársaság párt- és kormányküldöttségének a magyar népköztársaságban tett hivatalos, baráti látogatásáról

-cz/e

1973. július 21.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a magyar népköztársaság minisztertanácsa meghívására pham van dong-nak, a vietnami dolgozók pártja politikai bizottsága tagjának, a vietnami demokratikus köztársaság miniszterelnökének vezetésével a vietnami demokratikus köztársaság párt- és kormányküldöttsége 1973. július 16-23. között hivatalos, baráti látogatást tett a magyar népköztársaságban.

a vietnami küldöttség csepelen magyar-vietnami barátsági nagygyűlésen vett részt, ipari létesítményeket, mezőgazdasági üzemeket látogatott meg. mindenütt forró fogadtatásban részesült, mely kifejezte a magyar és a vietnami nép közötti testvéri szolidaritást. a vietnami küldöttség e fogadtatásért őszinte köszönetét fejezte ki.

a vietnami demokratikus köztársaság párt- és kormányküldöttségét fogadta kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára és losonczy pál, az elnöki tanács elnöke.

a vietnami küldöttség tárgyalásokat folytatott a két ország baráti kapcsolatainak és együttműködésének elmélyítéséről, a vietnami nép harcának jelenlegi állásáról, továbbá közös érdeklődésre számot tartó aktuális nemzetközi kérdésekről.

a magyar fél tájékoztatást adott a magyar népköztársaság belső helyzetéről. a magyar szocialista munkáspárt x. kongresszusa határozatainak eredményes végrehajtásáról, a szocialista társadalom építésének sikereiről.

a vietnami küldöttség tájékoztatást adott arról a nagyszerű győzelemről, melyet a vietnami nép az antiimperialista honvédő háboruban aratott, azokról a feladatokról, melyek az új szakaszban felmerülnek, a vietnamra vonatkozó párizsi megállapodások szigorú betartását célzó intézkedésekről, a népgazdaság helyreállításáról és a szocializmus építéséről észak-vietnamban.

/folyt.köv./
etöe

- 18 -

M 1200

bb. 23. /közös közlemény...1.folyt./e

a tárgyalások során a felek véleménycserét folytattak a magyar szocialista munkáspárt és a vietnami dolgozók pártja, a magyar népköztársaság és a vietnami demokratikus köztársaság testvéri kapcsolatainak továbbfejlesztéséről, együttműködésük további szélesítéséről. örömmel állapították meg, hogy a két nép testvéri együttműködése és barátsága, a vietnami háború okozta súlyos körülmények ellenére minden területen erőteljesen továbbfejlődött. a két fél kifejezte szilárd eltökéltségét, hogy a két párt és a két ország kapcsolatait a jövőben még szorosabbá, gazdagabbá és gyümölcsözőbbé teszi.

a magyar szocialista munkáspárt és a magyar népköztársaság kormánya nagyra értékeli a hős vietnami nép győzelmét, amelyt - indokina népeivel karöltve, a szocialista országok testvéri segítségére támaszkodva és élvezve a világ haladó közvéleményének cselekvő támogatását - a vietnami dolgozók pártja vezetésével vívott ki az amerikai agresszorok és a saigoni adminisztráció elleni áldozatos harcában. nagyra értékeli a vietnami népnek a párizsi megállapodások pontos betartása és következetes végrehajtása, a tartós béke megteremtése és megszilárdítása, a vietnami demokratikus köztársaság szocialista építésének sikere, dél-vietnamban a függetlenség és a demokrácia kivívása, valamint vietnam békés egyesítése érdekében kifejtett aktív tevékenységét.

a magyar szocialista munkáspárt és a magyar népköztársaság kormánya kifejezésre juttatta azt a meggyőződését, hogy a vietnami háború befejezéséről és a béke helyreállításáról aláírt - a vietnami nép hősi harca eredményeként létrejött - megállapodás jelentősen hozzájárul a tartós béke megteremtéséhez egész indokinában, az indokinai népek alapvető nemzeti jogainak tiszteletben tartása alapján. kiemelkedő fontosságot tulajdonít a párizsi megállapodások teljes végrehajtása érdekében június 13-án elfogadott közös közleménynek. a magyar népköztársaság a szocializmus, a világbéke érdekeitől és a vietnami nép iránti testvéri szolidaritástól vezettetve a párizsi megállapodások és a közös közlemény megvalósításához teljes támogatást nyújt.

a magyar fél hangsúlyozta, hogy a vietnami nép nagyszerű győzelme lelkesítőleg hat szerte a világon minden szabadságáért és nemzeti függetlenségéért, a haladásért, az imperialista agresszorok ellen harcoló népre. kifejezte meggyőződését, hogy a vietnami népnek az imperialista agresszió ellen sikeresen megvívott küzdelme az imperializmus és a gyarmatosítás ellen nemzetközi méretekben folyó osztályharc egyik fontos tényezője, s rendkívüli jelentőségű a függetlenség, a demokrácia, a béke és a szocializmus győzelmes előrehaladása szempontjából.

/folyt.köv./
11.43/e

- 19 -

M 1200

bb. 23. /közös közlemény...2.folyt./e

a magyar fél aláhuzta, hogy erejéhez mérten a magyar népköztársaság változatlanul megad minden tőle telhető segítséget a vietnami népnek a háborús sebek begyógyításához, az ország újjáépítéséhez, a békés alkotó munka kibontakoztatásához, a szocialista társadalom felépítéséhez.

a magyar népköztársaság kormánya nagyra értékeli a vietnami demokratikus köztársaság kormánya és a dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány álláspontját, mely a vietnamra vonatkozó párizsi megállapodások következetes végrehajtására irányul és elvárja, hogy az amerikai egyesült államok és a saigoni adminisztráció ugyanúgy tegyen eleget azoknak, teljes mértékben támogatja a dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány 1973. június 28-i állásfoglalását, mely a párizsi megállapodásokkal teljes összhangban dél-vietnam belső kérdéseinek gyors rendezését célozza a békés és demokratikus uton, a nemzeti megbékélés és egyetértés szellemében, annak elismerése alapján, hogy dél-vietnamban két adminisztráció, két hadsereg, két ellenőrzési zóna és három politikai erő létezik.

a magyar delegáció hangoztatta, hogy a magyar népköztársaság kormánya minden erőfeszítést megtesz annak érdekében, hogy valamennyi területen fejlessze kapcsolatait a dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormánnyal, a dél-vietnami lakosság törekvéseinek egyedül igazi kifejezőjével.

a vietnami dolgozók pártja és a vietnami demokratikus köztársaság kormányának küldöttsége forrón üdvözli a magyar népi sikereit, melyeket a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának irányításával értek el a szocializmus építésében a politikai, a gazdasági és a kulturális élet területén. a magyar népköztársaság gyorsan erősödik és pozitívan járul hozzá a szocialista világrendszer, valamint az imperializmus ellen, a békéért, a nemzeti függetlenségért, a demokráciáért és a társadalmi fejlődésért küzdő erők befolyásának növekedéséhez.

a vietnami fél szívből kívánja, hogy a magyar nép új és egyre nagyobb eredményeket érjen el, eredményesen teljesítse a negyedik ötéves terv célkitűzéseit, amelyet a magyar szocialista munkáspárt x. kongresszusa határozott meg és kívánja, hogy mielőbb érjék el a szocializmus teljes felépítését.

/folyt.köv./
11.47/e

- 20 -

M-121

bb. 23. /közös közlemény...3.folyt./e

a vietnami fél külön kiemelte, hogy a magyar szocialista munkáspárt, a magyar kormány és az egész magyar nép proletár internacionalista érzésekkel szilárdan a vietnami nép oldalán állt az amerikai agresszorok ellen bátran folytatott hosszú honvédő háboruban. ho si minh elnök végakarátának megfelelően tolmácsolta a vietnami dolgozók pártja, a vietnami demokratikus köztársaság kormánya és az egész vietnami nép őszinte, mély hálóját azért a nagy politikai és diplomáciai támogatásért, az értékes és hatékony gazdasági, katonai segítségért, amelyben a háboru során a testvéri magyar nép részesítette.

a vietnami nép és a vietnami demokratikus köztársaság kormánya nagyra értékeli a magyar népköztársaság részvételét a nemzetközi ellenőrző és felügyelő bizottságban. nagyra becsüli azt a következetes tevékenységet, amelyet a magyar népköztársaság ebben a bizottságban kifejt a vietnamról szóló párizsi megállapodások előírásai maradéktalan betartásának biztosítása érdekében. ezzel a tevékenységével közvetlenül hozzájárul a béke fenntartásához és megerősítéséhez vietnamban.

a két fél üdvözli a laoszi béke helyreállításáról és a nemzeti megbékélésről szóló megállapodást. ez a laoszi nép jelentős győzelme abban a harcban, melyet országa függetlenségéért, semlegességéért, egységéért, felvirágoztatásáért és a demokráciáért folytat. szolidaritását fejezi ki a kambodzsai népgyőzedelmes harcával, melyet a szabadságért és hazája függetlenségéért folytat. követeli az amerikai bombázások és a beavatkozás haladéktalan beszüntetését kambodzsában. szükségesnek tartják hangsúlyozni, hogy érvényesüljön laosz és kambodzsai népek az az elidegeníthetetlen önrendelkezési joga, hogy problémáikat minden külső beavatkozástól mentesen saját maguk oldhassák meg.

áttekintve a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseit, a felek megegyezéssel állapították meg, hogy a szocialista országok erejének növekedése és a nemzeti felszabadulásért, a demokráciáért és a békéért küzdő mozgalmak fellendülése eredményeként a világ népei új, kedvező feltételek között további, még nagyobb sikereket érhetnek el az imperializmus, a gyarmatosítás és a neokolonializmus ellen.

a tárgyaló felek kiemelték, hogy a vietnami nép szilárd ellenállása és nemzetközi jelentőségű harci sikerei bátorítják az európai kontinens népeit a béke és a tartós biztonság megteremtéséhez.

/folyt.köv./
11.50/e

- 21 -

M-122

bb. 23. /közös közlemény...4.folyt./e

a vietnami fél támogatja a magyar népköztársaságot a szovjetunióval és az európai szocialista országokkal az európai béke és biztonság megteremtésére irányuló közös tevékenységében, amely hozzájárul a világbéke ügyéhez. úgy véli, hogy a szocialista országok erejének növekedése minden tekintetben az eredmények meghatározó tényezőjét jelenti ebben a harcban.

a két fél azt az álláspontot képviseli, hogy az európai biztonsági és együttműködési konferencia tűzze célul az elmúlt világháború antifasiszta erői győzelmének megerősítését olyan kedvező feltételek megteremtésével, melyek lehetővé teszik a béke és biztonság megszilárdítását ezen a földrészén.

a magyar szocialista munkáspárt és a vietnami dolgozók pártja a világ népei forradalmi harcának érdekében folytatja erőfeszítéseit, hogy a marxizmus-leninizmus és a proletár internacionalizmus elvei alapján hozzájáruljon a nemzetközi kommunista- és munkásmozgalom, valamint a szocialista világrendszer összefogásának helyreállításához és megerősítéséhez. harcolnak az összes antiimperialista erő összefogásának erősítéséért.

a két fél forrón üdvözli a szocialista országok nagyszerű eredményeit, melyeket a szocializmus és a kommunizmus építésében értek el.

a két fél szilárdan támogatja ázsia, afrika, latin-amerikai népeinek az imperializmus, a gyarmatosítás és a neokolonializmus elleni harcát. határozottan támogatja a munkásosztály és a világ népei forradalmi küzdelmét a békéért, a nemzeti függetlenségért, a demokráciáért és a szociális haladásért.

a látogatás során megállapodásokat írtak alá a magyar népköztársaság által a vietnami demokratikus köztársaság részére 1974-ben nyújtandó hitelekéről és a térítésmentes katonai segélyről, valamint a két ország közötti áruszállításokról és fizetésekről. a megállapodások igaz bizonyítékai a magyar és a vietnami nép őszinte, proletár internacionalista barátságának és szolidaritásának.

/folyt.köv./
12.00/e

- 22 -

NA 1215

bb. 23. /közös közlemény...5.folyt./e

a magyar népköztársaság kormánya, a testvéri vietnami nép irányában eddig követett internacionalista politikája folytatásaként, figyelembe véve a vietnami demokratikus köztársaságnak a háború pusztításai okozta helyzetét és ujjáépítési feladatait, úgy határozott, hogy a vietnami demokratikus köztársaság megsegítése és támogatása céljából eltekint az előző években nyújtott hitelek visszafizetésétől. a vietnami fél forró köszönetét fejezi ki a nemes gesztusért és úgy értékeli, hogy ez az elhatározás lelkesítőleg hat a vietnami népre.

a vietnami párt- és kormányküldöttségnek az elvtársi barátság és a testvéri megértés szellemében lefolyt tárgyalásai valamennyi megvitatott kérdésben megerősítették a két párt és kormány teljes nézetazonosságát.

a két félnek az a meggyőződése, hogy a vietnami demokratikus köztársaság párt- és kormányküldöttségének a magyar népköztársaságban tett hivatalos, baráti látogatása és a budapesti tárgyalások eredményei tovább bővítették a magyar szocialista munkáspárt és a vietnami dolgozók pártja, a magyar népköztársaság és a vietnami demokratikus köztársaság megbontathatlan barátságát és testvéri együttműködését.

budapest, 1973. július 20.

a magyar népköztársaság
részéről:

a vietnami demokratikus köztársaság
részéről:

fock jenő
a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának tagja, a magyar népköztársaság minisztertanácsának elnöke

pham van dong
a vietnami dolgozók pártja politikai bizottságának tagja, a vietnami demokratikus köztársaság minisztertanácsának elnöke

/mti/

12.03/e

- 23 -

NA 1215

embargo: 19.00 óráig!

bb. 24. magyar vezetők táviratai lengyel párt- és állami vezetőkhez

k/gg/e szó -cz

1973. július 21.

edward gierek elvtársnak, a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottsága első titkárának,

henryk jablonski elvtársnak, a lengyel népköztársaság államtanácsa elnökének,

piotr jaroszewicz elvtársnak, a lengyel népköztársaság minisztertanácsa elnökének

v a r s ó

Kedves elvtársak! a lengyel népköztársaság nemzeti ünnepe, Lengyelország felszabadulásának 29. évfordulója alkalmából a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, a magyar népköztársaság elnöki tanácsa, minisztertanácsa és egész dolgozó népünk nevében forró üdvözlőnk és szívből jövő jókívánságainkat küldjük önöknek és a testvéri Lengyelország dolgozó népének.

Örömmel töltöttek el bennünket azok a kimagasló eredmények, amelyeket a lengyel nép a lengyel egyesült munkáspárt vezetésével a szocializmus építésében, hazája felvirágoztatásában elért.

Őszinte elismeréssel és tisztelettel tekintünk lengyel testvérpártunk, a lengyel népi állam vezető testületeinek tevékenységére, amelyet a szocialista országok közösségének megszilárdítása, a nemzetközi helyzet tartós enyhülése, az emberiséget foglalkoztató fontos problémák békés rendezése érdekében folytattak.

Mély meggyőződésünk, hogy együttműködésünk továbbfejlesztése és elmélyítése, a magyar és lengyel nép testvéri kapcsolatainak erősítése egyben a béke és haladás egyetemes érdekeit is szolgálja.

kádár jános
a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára

fock jenő
a magyar népköztársaság minisztertanácsának elnöke

losoncz pál
a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke

x x x

- 24 -

/folyt.köv./
12.10/e

NA-13⁰⁰

bb. 24. /magyar vezetők...folyt./e

apró antal, az országgyűlés elnöke stenislaw gucwa-t, a lengyel szociálisták elnökét, péter jános külügyminiszter stefan olaszowski lengyel külügyminisztert, czinege lajos honvédelmi miniszter wojciech jaruzelski nemzetvédelmi minisztert üdvözölte táviratban a lengyel népköztársaság nemzeti ünnepe alkalmából. üdvözlő táviratot küldött továbbá lengyel társszervezeteknek a hazafias népfront, a szakszervezetek országos tanácsa, a kisz és a nőtanács. /mti/

..-

bb. 25. a szombathelyi forradalmi muzeumba került a „munkáskórus”, első száma

vid/e kz -cz

1973. július 21.

Érdekes dokumentum - a munkáskórus című folyóirat első évfolyamának első száma - került a szombathelyi forradalmi muzeum birtokába. a 24 oldalas folyóirat a munkás-szavalókórusok országos központjának hivatalos lapjaként jutott az olvasók kezébe, esztergályos jános és szélpál árpád szerkesztésében. az első szám marx halálának 50. évfordulójára jelent meg 1933. márciusában. a vezércikket szakasits árpád írta. a munkáskórus további számai még nem kerültek elő szombathelyen, az egyetlen példány viszont most méltó helyet kapott a muzeumban. /mti/

..-

bb. 27. kádár jános angol munkáspárti politikusokat fogadott

gk/e -cz

1973. július 21.

kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára fogadta a hazafias népfront országos tanácsának meghívására hazánkban tartózkodó ronald haywardot, a brit munkáspárt főtitkárát és james callaghand, a munkáspárti „árnyékkormány”, külügyminiszterét.

véleményt cseréltek az időszerű nemzetközi kérdésekről, valamint a két párt kapcsolatairól.

a megbeszélésen részt vett komócsin zoltán, az mshmp pb tagja, a központi bizottság titkára. /mti/

12.15/e

..-

-25-

NA-13⁰⁰

e m b a r g ó: 19.00 óráig!

bb. 26. Losonczi pál,

k/pá/e szó -cz

1973. július 21.

az elnöki tanács elnöke és péter jános külügyminiszter táviratban üdvözölte anvar szadat-ot, az egyiptomi arab köztársaság elnökét és hasszan el-zajjat-ot, az egyiptomi arab köztársaság külügyminiszterét egyiptom nemzeti ünnepe alkalmából. /mti/

bb. 29. andre kertész fotokiállítása miskolcon

vid/e kz -cz

1973. július 21.

a külföldön élő világhírű magyar származású fotóművész - andre kertész - alakotásaiból nyílt kiállítás szombaton a miskolci kossuth lajos művelődési házban. a tárlaton látható mintegy 70 nagyméretű fekete-fehér foto egy részét 1925-ben még idehaza készítette a művész. a kiállítás megnyitását dr. végvári lajos művészettörténész ismertette andre kertész életutját. /mti/

bb. 30. budapestre érkezett az eak tervezésügyi minisztere

sl/pá/e ie -cz

1973. július 21.

dr. ismail sabri abdallah, az egyiptomi arab köztársaság tervezésügyi minisztere szombaton hazánkba érkezett, hogy tanulmányozza a magyar népgazdasági tervezési gyakorlatot.

fogadására a ferihegyi repülőtéren megjelent dr. hetényi istván, az országos tervhivatal elnökhelyettese és hassan a.s. kamel, az egyiptomi arab köztársaság magyarországi ideiglenes ügyvivője. /mti/

12.22/e

- 26 -

MF 1315

bb. 28. 1985-ig 500 kilométer autópálya

sl/pá/e ie -cz

1973. július 21.

Legutóbbi ülésén a minisztortanács - a közlekedési és postaiügyi miniszter, a pénzügyminiszter és a külkereskedelmi miniszter előterjesztésére - az 1974-85 közötti időszakra körülbelül 500 kilométer hosszú autópálya-hálózat létrehozását határozta el, s az 1980-ig megépítendő első fázist felvette az ötödik ötéves terv infrastrukturális, kiemelt nagyberuházásai közé.

az autópálya-építési tervről a következőket mondta kiss dezső közlekedés- és postaiügyi miniszterhelyettes az mti munkatársának:

- közutjaink forgalma az utóbbi időben ugrásszerűen nőtt, s a következő évtizedekben erőteljesen tovább fokozódik. az ország gépkocsi-állománya ugyanis gyors ütemben bővül. a szocialista országokkal, főként a szovjetunióval kötött megállapodásaink lehetővé teszik az igen jelentős személyautó importot, s várhatóan 1980-ban körülbelül egymillió, 1985-ben pedig már másfélmillió gépkocsija lesz a lakosságnak. ez időben megduplázódik autóbusz-állományunk, és egyre fokozódik a tranzitforgalom is. ezért szükséges a modern autópályák hálózatának kiépítése.

- 1974 és 1985 között körülbelül 500 kilométernyi autópályát kívánunk kiépíteni legforgalmasabb, legjelentősebb vonalainkon. e terv egyike az e-5-ös nemzetközi főútvonal teljes magyarországi szakaszán, vagyis az osztrák határtól - győr-budapest-kecskemét-szeged érintésével - a jugoszláv határig terjedő autópálya. ugyancsak autópálya épül a kassát irlesztel összekötő e-96-os nemzetközi főútvonal magyarországi szakaszának egy részén, mégpedig miskolc-gyöngyös-hatvan-budapest, illetve székesfehérvár-zamárdi-balatonkeresztúr között.

- a feladat igen jelentős, hiszen évente 30-50 kilométer komplett autópályát kell majd létrehozni a hozzá tartozó kiegészítő létesítményekkel. ezért az autópálya építésben nagy gyakorlattal, gazdag tapasztalatokkal rendelkező külföldi vállalatok közreműködését is igénybe kívánjuk venni.

/folyt. köv./
12.55/e

- 27 -

MF 1325

b.28. /1985-ig...folyt./e

a tárgyalásokat a magyar külkereskedelmi bank angol, francia, japán, nszk-beli, olasz cégekkel folytatja, amelyeknek befejezése és a szerződés megkötése a jövő év elejére várható. Ilymódon részben a szocialista országokban, másrészt nyugati államokban gyártott legmodernebb eszközöket használhatjuk majd fel az építéshez. ezen kívül rendelkezésünkre bocsátják majd a pályáépítéssel és fenntartással kapcsolatos eszközöket, tapasztalatokat is.

- a minisztertanács utasítást adott az autópálya-hálózat építésének első fázisa és a szorosan hozzá kapcsolódó fejlesztések beruházási javaslatának, illetve fejlesztési programjának elkészítésére. a nagyszabású munkához ugyanis megfelelően fejleszteni kell a kő- és kavicsbányákat, az ut- és hidépítő kapacitást, gondoskodni kell a vasuti és közúti szállítókészülékekről, s nem utolsósorban az autópálya mentén különböző szolgáltató létesítmények megvalósításáról. a minisztertanács egyébként a finanszírozási konstrukciók kidolgozásáról is intézkedett.

- ami az autópályák igénybe vételét illeti, azok használatáért - több külföldi országban alkalmazott gyakorlathoz hasonlóan - díjat kell majd fizetni, ennek mértékét és bevezetésének időpontját az illetékes szervek később határozzák meg. természetesen megmaradnak azok az utvonalak is, amelyek használatáért fizetni a jövőben sem kell. mégis bizonyára sok hazai és külföldi autótulajdonos hoz majd némi anyagi áldozatot azért, hogy a kereszteződés nélküli, tehát biztonságos és rendkívül gyors autópályán mielőbb eljusson céljához. az autópályák hazánk jelentős iparvidékeit, borsodot, dél-alföldet, nyugat- és közép-dunántúlt kötik majd össze a fővárossal, biztosítva a gyors közúti személy- és áruszállítást, csökkentve a szállítási költségeket. az autópályák a legfontosabb külkereskedelmi és tranzit szállítási utvonalakat követik, hozzásegítve a népgazdaságot a tranzit-forgalomból származó jövedelem növeléséhez. lényegesen javítják majd az autópályák közlekedési kapcsolatainkat valamennyi környező országgal, valamint nyugat- és dél-európával, illetve a közel-kelettel. lényegesen javul majd idegenforgalmi gócpontjaink, elsősorban budapest, a balaton és a mátra, a Bükk-i üdülésterületek közlekedése, ami kedvezően hat idegenforgalmunkra és az ebből származó népgazdasági jövedelemre. a korszerű autópályának rendkívül nagy előnye, hogy így kisebb a balesetveszély, továbbá kevésbé szennyeződik a levegő, gyengébb a zaj, vagyis a környezetvédelem szempontjából is igen jó megoldás.

/folyt.köv./
13.00/e

- 28 -

NA/330

bb. 28. /1985-ig...2.folyt./e

- meggyőződésem, hogy a döntést az ország közvéleménye örömmel fogadja. mivel az autópálya teljesen új nyomvonalon épül, a hosszú ideig tartó építés a forgalmat nem zavarja. mindazok, akik a nagy feladat végrehajtásának részesei, letételekkel és felelősséggel fogják a minisztertanács határozatát végrehajtani. /mti/

bb. 31. közlekedési balesetek

gg/e -cz

1973. július 21.

badari jános, 38 éves hírlapkihordó, ittas állapotban gépjárművezetői engedély nélkül vezetett egy rendszám nélküli személygépkocit, amellyel gyorsjárat miatt a 7. kerület donány utca 25. szám előtt autóbusz megállóban felszaladt a gyalogjárásra és elütötte molnár Mihály 52 éves gránitcsiszolót. badari jános segítségnyújtás nélkül gépkocsijával tovább akart hajtani, de a járőrök a rendőrség megérkezéséig visszatartották. molnár Mihályt a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba, badari jánost a rendőrség őrizetbe vette.

hajdu pál 24 éves villanyszerelő motorkerékpárjával a 2. kerület szilágyi Erzsébet fasor és Gábor Áron utca kereszteződésében szabálytalanul előzött és összeütközött egy tehéngépkocsival. hajdu pált és utasát Kiss László 23 éves segéd munkást súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

a 11. kerületben a tétényi ut 12-es szám előtt szabálytalanul haladt át az uttesten Matis Ferenc 59 éves gépkocsivezető és egy 107-es jelzésű autóbusz elütötte. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

a 9. kerület tűzoltó utca és a Viola utca kereszteződésében kerékpárjával nem adta meg az elsőbbséget György Lőrinc 18 éves autószerelő és összeütközött egy személygépkocsival. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba a mentők. /mti/

13.03/e

- 29 -

NA 1305

bb. 33. időjárásjelentés

-cz/e

1973. július 21.

a meteorológiai intézet jelenti 1973. július 21-én,
szombaton 13.00 órakor:

meleg idő

délnyugati irányból meleg levegő érkezik közép-európa fölé. hatására a felmelegedés erősödik, ezzel egyidőben az atlanti-óceán felől 8-9 fokkal hűvösebb, nedvesebb levegő érte el nyugat-európát. a hűvös levegővel elárasztott területen a felmelegedés gyengült, sokfelé keletkeztek záporok, zivatarok. a hűvös levegő a következő 36 órában folytatja útját kelet felé és vasárnap már nyugat felől megközelíti a Kárpát-medencét.

házánkban pénteken napos, meleg volt az idő. mindössze két helyről jelentettek jelentéktelen mennyiséget adó futó záport. a legmagasabb hőmérséklet 25-31 fok között alakult ki. ma hajnalra 12-18 fokig hűlt le a levegő. délelőtt kevés volt a felhő az ország felett. a hőmérséklet 11 órakor már elérte a 26-28 fokot.

Budapesten pénteken a hőmérséklet napi középértéke 22,7 fok volt, a százéves átlagnál 1,3 fokkal magasabb.

ma 12.00 órakor budapesten a hőmérséklet 28 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 759 milliméter, alig változik.

a Balaton vizének hőmérséklete 11 órakor siófoknál 24 fok volt.

várható időjárás vasárnap estig:

szombaton kevés felhő, száraz idő. vasárnap nyugat felől megnövekvő felhőzet, elsősorban a Dunántúlon záporokkal, zivatarokkal. mérsékelt, időnként élénk déli, délnyugati, vasárnap a Dunántúlon nyugati, északnyugatra forduló és átmenetileg megerősödő szél. meleg idő. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 15-20, legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap 27-32 fok között.

a Duna vízállása budapestnél 240 centiméter. /mtl/

13.13/e

- 30 -

NA 13¹⁰

bb. 32. százezren siófokon - csucsforgalom a velencei-tónál - felfedezték a borsodi kirándulóhelyeket a külföldiek

ö kz/gné/e -cz

1973. július 21.

Szombaton szerte az országban valóságos népvándorlás indult az üdülőhelyekre. az elsőség pálmája ezúttal is a Balatoné volt: a kirándulók áradata már a kora reggeli órákban megindult, a szinte az egész nap folyamatos volt. több tízezer hazai és külföldi vikendező egészítette ki az üdülővidék már egyébként is mintegy kétszázézeres vendégseregét. a szállodákban és a fizetővendég szolgáltatnál már alig lehetett helyet kapni, a jónéhány kempingben is telt ház volt.

a legnagyobb forgalmat siófok bonyolította le. ez az üdülőhely most az ország egyik legnépesebb városa: lakosainak és vendégeinek együttes száma szombaton meghaladta a százezret. külsőleg is nagyvárosokhoz hasonlított a szezonon kívül meg lehetőségen csendes település: a gépjárművek ezrei minden parkirozásra alkalmas területet lefoglaltak. a városon átvezető 7-es számú úton a nap nagy részében több kilométer hosszú, megszakítás nélküli autókaravánok kigyóztak.

a tópart több mint 60 strandját a helyi lakosokkal együtt mintegy kétszázézeren keresték fel. egész nap zsúfoltak voltak az önkiszolgáló éttermek és a büfék, óránként fel kellett tölteni az árusító automatákat.

igazi „forró vikendről” érkezett jelentés a velencei-tó partjáról. harminckét fokos kánikulában több mint 25,000 ember keresett felüdülést a tó strandjain. már a kora délelőtti órákban telt ház volt a parkolóhelyeken, a szinte óránként újabb csoportok érkeztek a kempingekbe. a strandokon minden „pokrónyi”, hely foglalt volt. az agárdi vízisport központban kora reggeltől vizen voltak a vitorlások és a kajakok. a velencei tó most már egyre több külföldi kirándulót is vonz. szombaton csehszlovák, lengyel, francia és nszk-beli turisták ütöttek tanyát a partján.

csucsforgalmat bonyolítottak le az ország északi „kapui”, a borsod megyei határállomások is. csehszlovákiából, lengyelországból egész autókaravánok érkeztek. utasaik többsége miskolc-tapolcát és a mezőkövesdi gyógyfürdőt kereste fel. a velencei tóhoz hasonlóan felfedezték a külföldi turisták ezt a vidéket is./foly.köv./

13.22/e

- 31 -

NA 13¹⁵

bb. 32. /százeken síófokon...folyt./e

az aggteleki baradla barlang előtt például több mint kétszáz külföldi rendszámú gépkocsi parkirozott szombaton, a föld alatti „mesévilág”, hangversenytermében többek között bach és beethoven-műveket szólaltattak meg részükre magnetofonról. a miskolc-tapolcai és a tokaji kempingekben a nagyszámú hazai vendég mellett sok osztrák, nszK-beli, továbbá svéd és francia turista töltötte a hétvégét. a horgászok a rakacai tavat szállták meg. /mti/

bb. 34. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke július 21-én 13.00 óráig:

se/e -cz

1973. július 21.

1. 2.anyanyelvi konferencia
2. folklór fesztivál
- em új létesítmények
4. bronzkori település
5. faliképek
6. az iskoláskor előtti nevelés
7. új vt rádiók
8. napközis táborok
9. uszoda
10. szunyogirtó denevér
11. holipni
12. műzs monográfiája
13. új iskola kiskunfélegyházán
14. pápai villamos tűzhelyek
15. vietnami program
16. hétvége a piacokon
17. balesetek
18. szoborkiállítás
19. ejtőernyős verseny
20. köszönetnyilvánítás
21. társadalmi esküvők
22. mezőgazdasági összeírás
23. közös közlemény
24. táviratok
25. a munkáskórus első száma
26. távirat egyiptomba
27. angol munkáspárti politikusok kádárnál
28. autópályák
29. fotokiállítás
30. egyiptomi miniszter
31. közlekedési balesetek
32. üdülési összefoglaló
33. időjárásjelentés
34. hírjegyzék

/mti/

13.25/e

- 32 -

M 14⁰⁰

bb. 35. fogadás a belga nagykövetségen

t -don/gg/e szó -cz

1973. július 21.

andré bayot, a belga királyság budapesti nagykövete hazája nemzeti ünnepe alkalmából szombaton a nagykövetségen fogadást adott. a fogadáson megjelent keserü jánosné könnyüipari miniszter, nagy jános külügyminiszterhelyettes, dr. szalai béla külkereskedelmi miniszterhelyettes és lőrincz tamás, a kulturális kapcsolatok intézetének alelnöke. a fogadáson részt vett társadalmi és kulturális életünk több ismert személyisége, valamint a diplomáciai testületek sok vezetője és tagja. /mti/

...

a szerkesztőségek figyelmébe

a mai bb.23.sz.hír /közös közlemény.... / 2.folytat sa 5. bekezdésének 7. sorában a szöveg helyesen:

...a szocialista világrendszer m ő g s z i l á r d u l á s á - h o z , valamint az imperializmus... /mti/

...

bb. 36. nagy sikerrel vizsgáltak a magyar filmek egerben - befejeződött a filmművészeti nyári egyetem

vid/e fm -cz

1973. július 21.

egerben szombaton bezárult a filmművészeti nyári egyetem. a rangos nemzetközi rendezvényt a franci-magyar baráti társaság, valamint a francia filmszövetség és a tudományos ismeretterjesztő társulat kezdeményezéseként szervezték meg hazánkban. a nyári egyetem 44 francia vendége - kivánságuk szerinti válogatásban 726 magyar filmet és számos kisfilmet tekintett meg. ezenkívül több magyar filmrendezővel találkoztak, továbbá előadásokat hallgattak a magyar filmművészetről.

jean pierre piquemal, a filmklubok francia szövetségének elnöke a zárőnnepségen hangoztatta, hogy az egeri nyári egyetem nagyban hozzájárult a magyar filmek népszerűsítéséhez. nemcsak az egyes alkotásokat ismertük meg - mondotta -, hanem azt a társadalmi talajt is, amelyből fakadtak, azt a valóságot, amelynek szülöttei.

/folyt.köv./
14.30/e

- 33 -

M 14⁰⁰

bb. 36. /nagy sikerrel...folyt./e

rémutatott arra, hogy magyarországon rangjuk van a tisztességes szándék, szinte hangvételű, a valódi problémákat felvető alkotásoknak. ezekért a tapasztalatokért érdemes volt egerbe látogatni. szólt arról, hogy franciaországban - ahonnan a film világhódító útjára indult - szerintük kevés olyan filmet alkotnak, amely az élet sokoldalúságát felelősségérzettel, nyíltan tükrözi.

kiemelte, hogy a magyar filmek legnagyobb értéke azok politikai hitvallása: az, hogy a valósághoz kötnének, reális problémákat vetnek fel, s olyan kérdéseket boncolgatnak bátran, amelyek emberek százazreit, millióit foglalkoztatják. /mti/

felhasználható: 19.00 rakor!

bb. 37. dolgozó fiatalok találkozója - kis vit bodajkon

vid/e fm -cz

1973. július 21.

az „ismerd meg megyédet”, mozgalom és a x. vit előkészítése ~~jeleiben, adta a lehetőséget~~ ~~magyarországi barátságok napján~~ ~~1973. július 21.~~ találkozó rendezett bodajkon. a bodajki uttorőtáborban szombaton khaut andrás, a kisz fejér megyei bizottságának első titkára köszöntötte a 700 fejér megyei résztvevőt és a csepeli fiatalok 16 tagu küldöttségét.

a dolgozó fiatalok megyei találkozásának első napján a fiatalok kétórás társadalmi munkát végeztek a bodajki mini-uttörővárosban, majd harci turára és sportversenyekre került sor. este ~~videó~~ műsoros táború mellett szórakoztak a fejér megyei kis vit résztvevői.

vasárnap, a találkozó második napján további ezer ifjúmunkás érkezik bodajkra, ahol ifjusági nagygyűlésen bucsuztatják a megye vit-küldötteit és megtartják az ipari, valamint a mezőgazdasági kisz-szervezetek találkozóját. /mti/

14.32/e

- 34 -

NA 145E

v

bb. 38. magyar-Lengyel barátsági nap nagykanizsán

vid/e fm -cz

1973. július 21.

magyar-Lengyel barátsági napot rendeztek szombaton nagykanizsán. a gyűlésen szöke jános, a városi pártbizottság titkára mondott beszédet, majd felszólalt felix allina, a budapesti lengyel kultúra helyettes igazgatója. /mti/

bb. 39. jászberényi szövetkezeti kórus drezdában

vid/e fm -cz

1973. július 21.

a hét végén első külföldi vendégszerelésére indult a jászberényi palotásy jános szövetkezeti énekkar. az együttes drezdában három hangversenyen mutatkozik be, viszonzva az ottani neuer pedagógus kórus tavaszi jászberényi látogatását. a kórus műsorán bartók esküvői kórusművei, továbbá német népdalok szerepelnek. /mti/

bb. 40. félidőben az aratás - kitűnő minőségű az idei buza - csucsforgalom az állami felvásárló telepeken

ö kz/gné/e -cz

1973. július 21.

a szombati vidéki jelentések szerint az elmúlt héten az országban szinte az egész területén kitűnő arató idő volt, s ennek megfelelően a betakarítás nagymértékben előrehaladt. a megyék többségében az aratás tuljutott a félidején, sőt baranyában és győr-sopron megyében már a termésnek körülbelül kétharmada biztos fedél alatt van. tucatszám vannak már olyan mezőgazdasági üzemek állami- és szövetkezeti gazdaságok egyaránt - melyek befejezték mind a takarmánygabona, mind pedig a kenyérgabona betakarítását. ezek a gazdák - s ez ugyan csak országos jelenség - nyomban kölcsönadják gépeket azoknak, ahol még viszonylag sok a betakarítani való. a gépkölcsönzéssel kapcsolatban a baranyai jelentés kiemeli, hogy a múlt évvel ellentétben az idén nem kényszerűségről, hanem inkább csak okos biztonsági intézkedésről, illetve kezdeményezésről van szó: a gazdaságok arra az esetre is be akarják biztosítani magukat, ha az időjárás később netalán kedvezőtlenül fordulna.

/folyt.köv./
14.43/e

- 35 -

NA 150E

t

bb. 40. /félidőben az aratás...foly./e

a betakarítás gyors előrehaladása különösen szembetűnő, ha arra gondolunk, hogy a korábbi esőzések, illetve hűvös idő miatt a szokásosnál később kezdődött meg, s most már előbbre tart, mint az átlagos évek hasonló időszakában. a betakarított területeket a legtöbb helyen nyomban megmunkálják, és sok helyütt másodszor is hasznosítják. somogyban például már eddig több mint 25 000 hektáron végezték el a tarlóhántást, szabolcs-szatmár megyéből pedig a másodvetések előrehaladásáról számoltak be. vas megye egyik közös gazdaságában - a répcelaki termelőszövetkezetben - a néhány napja learatott búzát a karfiol palántával ültették be. a tábla második termése majd az őszi időszakban kerül a piacra.

avabonák nedvességtartalma az ország déli vidékein - többek között baranyában és csongrádban - már olyan alacsony, hogy szárítás nélkül is tárolhatók. más vidékeken - például szolnok megyében - viszont még mindig szükség van a szárítógépekre. a megyéből érkezett jelentések egybehangzóan hangsúlyozzák, hogy az idei buza minősége messze meghaladja az átlagot. kisebb-nagyobb eltérésekkel, de lényegében országos érvényűnek tekinthető a baranya megyei szakembereknek az a megállapítása, hogy az elmúlt negyedszázadban még egyszer sem termelt olyan jóminőségű buza, mint az idei nyáron. az idei baranyai búzákat ugynevezett nedves sikértartalma 36-38 százalékos, ami elsőosztályú minőséget jelent a hektoliter-súly pedig 82 kiló felett van. mohács környékén vágta olyan búzát is, amelynek a fajsúlyát már egyszerűen nem tudta mérni az e célra szolgáló készülék. nem ritka a 80 kilogramm hektoliter-súlyú buza csongrádban sem.

az elmúlt héten megkezdődött a csucsforgalom az állami gabonafelvásárló telepeken is. szolnok megyében a hét végéig több mint 12 000 vagon búzát értékesítettek a termelők, s ez éppen ötven százaléka az eredetileg tervezett mennyiségnek. csongrádban naponta több mint ezer vagon buza fuított be a gabonafelvásárló és feldolgozó vállalat magtáraiba. somogyban, ahol a naponta felvásárolt gabona mennyisége ugyancsak elérte az ezer vagont, eddig mintegy nyolcezer vagon új termés gyűlt össze az állami magtárakban. békés- és bács-kiskun megyében ugyanakkor tízezer-tizezecegyezerrel vásároltak fel. /mti/

14.47/e

- 36 -

NA 1502

bb. 41. új telefonközpont a balaton partján

vk-kz/gné/e -cz

1973. július 21.

crossbar rendszerű telefon-gócközpontot adtak átrendeltetésének szombaton balatonkenesén. az új központ segítségével a körzetébe tartozó településekről - balatonkeneséről, balatonakarattyról, Csajágról, balatonfőkajarról, kungöseről, királyszentistvánról és vilonyáról - közvetlen tárcsázással hívhatók azok a városok és községek, amelyeket már bekapcsoltak a távtárcsázó rendszerbe. a balatonkenesei gócközpont átadásával a tó mindkét partjának keleti felét bekapcsolták a gépi kapcsolású országos hálózatba. /mti/

bb. 42. megnyílt a balatoni nyári egyetem amerikai szekciója

vid/kz/gné/e -cz

1973. július 21.

a balatoni nyári egyetemhosszu történetében az idén első alkalommal két szekciót nyitott. a már csaknem egy hete működő európai szekció után szombaton - 86 hallgatóval - megnyílt az egyetem amerikai szekciója is.

az amerikai szekció hallgatói a hónap végéig tartózkodnak hazánkban. az ország művelődési helyzetét és iskolarendszerét tanulmányozzák, előadásokat hallgatnak társadalmi és gazdasági viszonyainkról, s megismerkednek veszprém megye történelmi emlékeivel, idegenforgalmi érdekességeivel. szerepel a programjukban magyar nyelv és táncoktatás is. /mti/

bb. 43. Lottó hivatalos nyereményjegyzéke

pá/11 cz

1973. július 21.

a 29. játékhéten öt találatos szelvény nem akadt. a nyereményösszegek a nyereményilleték levonása után a következők:

a négytalálatos szelvények száma 53 darab, a nyeremény egyenként 82.059 forint, háromtalálatos szelvény 5219 darab van, ezekre egyenként 417 forintot fizetnek. a 160. 722 két-találatos szelvény egyenkénti nyereményösszege 17 forint. /mti/

8
15.10/11

- 37 -

NA 1515

bb. 44. megemlékezés a szolnoki munkás vörös hegyi űteg 54 évvel ezelőtti hőstettéről

vid fm/11 cz

1973. július 21.

Ötvennégy évvel ezelőtt, 1919. július 22-én fényes hőstettet hajtott végre a fiatal magyar vöröshadsereg munkás hegyi tüzérűtege szolnoknál. a máv járműjavítóüzem forradalmi harcokban edződött hetvennyolc munkásából alakult egység négy közepes kaliberű ágyúval és kézi fegyverekkel a tiszahidnál éjjel től háromkor váratlanul rácsapott a folyó balpartján tanyázó és túlerőben lévő intervenciós csapatokra. a bátor vöröskatonák áttörték a románok védelmi vonalát és hosszú kilométereken át űték az ellenséget. a tüzérűteg katonái között harcolt tiszta Antal, a kommunista mozgalom kiemelkedő alakja is, aki az egység kulturfeladatainak szerepét is betöltötte.

a hősi gyűvemény, az áttörés 54. évfordulójáról szolnokon megemlékezett az űteg ma élő huszonkét tagja./mő

bb. 45 . encsi butor exportra

vid kz/gné/11 cz

1973. július 21.

a budapesti butoripari vállalat 1971-ben megnyitott encsi űzeme bekapcsolódott az exportra termelésbe. a szovjetunióba és csehszlovákiába szállít az ugynevezett „m„butorcsaládból, a maya, a marina és a margit típusu szekrényfalakból. szombaton az ezredik exportra készült szekrényfalat szállították el az űzemből, s az év végéig még ötszázat továbbitanak külföldrő./mt1/

bb. 46. bezárult a tamásiban megrendezett 11. országos ifjusági képzőművészeti tábor

vid fm/11 cz

1973. július 21.

a tolna megyei tamásiban szombaton zárult a 11. országos ifjusági képzőművészeti tábor. a járási művelődési házban megrendezett záró összejűvetelen elmondták, hogy ez volt eddig a legeredményesebb alkotótábor a megyében, harmincheten vettek részt - köztük jugoszláv képzőművészek is - a kéthetes táborozáson. az itt alkotott grafikákból, festményekből, jűbrobokból fafaragásokból kiállítást rendeztek./mt1/

15.16711

14.11.11

bb. 47. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13.006-rától 18.00 óráig

11 la

35. belga fogadás
36. nagy sikerrel vizsgáztak a magyar filmek
37. dolgozó fiatalok találkozója
38. magyar-lengyel barátsági nap
39. jászberényi szövetkezeti kórus drezdában
40. félidőben az aratás
41. új telefonközpont a balaton partján
42. balatoni nyári egyetem amerikai szekciója
43. lottó nyerevényjűgyék
44. szolnoki munkás s vörös hegyi űteg
45. encsi butor exportra
46. ifjusági képzőművészeti tábor
47. hírjegyzék

/mt1/

bb. 48. partizán-emléktáblát avattak pilisszentivánon

gk/fm/11 la

1973. július 21.

szombaton a pest megyei pilisszentivánon ünnepélyesen felavatták az egykori bányalakatos, major jűzsef partizán emléktábláját a szűlőházon, halálának 30. évfordulója alkalmából. az ünnepségen ráth károly, a partizán szűvetség országos bizottságának tagja emlékezett major jűzsefre, vázolta azt az utat, amely a fiatal munkást a horthysta hadsereg soraiból a szovjet partizánok közé vezette. major jűzsef szaburov partizán csapatában harcolt a fasiszták ellen és 1943. júliusában a poleszjei erdőben halt hősi halált.

az emléktáblán a partizán szűvetség és a helyi szűrvek képviselői helyeztek el koszorút.

az évforduló alkalmából major jűzsef nevét vette föl a pest megyei vegyi- és divatcikkipari vállalat egyik brigádja, az általános iskola űtűrőcsapata s a későbbiekben utcát neveznek el a hős partizánról./mt1/

18.20/11.11

- 39 -

bb. 49. a győri filharmónikusok hangversenye a tihanyi muzeum-
kertben

vid fm/11 La

1973. július 21.

a tihanyi muzeum és a szomszédos apátsági templom zárt ud-
varában szombaton a győri filharmónikusok kamarazeneke-
rának előadásával megkezdődött az idei nyári hangverseny-sorozat. az első
koncerten sándor jános vezényelt, közreműködött pothoff csaba he-
gedűművész, bársony lászló brácsaművész, tóth éva csembellómű-
vész továbbá kovács tünde és gellért erzsébet fuvolaművész./mti/

bb. 50. időjárásjelentés

11 La

1973. július 21.

a meteorológiai intézet jelenté szombaton 19 órakor:

a meleg északnyugaton mérséklődik.

várható időjárás vasárnap estig: nyugat felől megnövekvő
felhőzet, elsősorban a dunántúlon záporokkal, zivatarokkal.
többfelé élénk déli-délnyugati, a dunántúlon átmenetileg erős
és északnyugatra forduló szél. várható legmagasabb nappali hő-
mérséklet vasárnap északnyugaton 25-28, máshol 29-32 fok között
/mti/

bb. 51. jubileumi bemutató a gyulai várszínházban

vid fm/11 La

a fennállásának 10. évfordulóját ünneplő gyulai várszin-
házban szombaton ismeretlen francia szerző „pathelin” mester,
címmű bohozatát mutatták be, hubay miklós előjátékával. a fő-
szerepet martin mártá, a többi szerepet horváth gyula, katmár
zsuzsa, kertész péter alakította. a díszleteket langmár andrás
a jelmezeket bata ibolya tervezte. a darabot sándor jános ren-
dezte./mti/

..

- 40 -

t

bb. 52. a 14. anna-bál harkányban

vid fm/11 La

1973. július 21.

híres fürdőhelyünkön, harkányban, szombaton rendezték
meg az idei - sorrendben a 14. - anna-bált. ebből az alka-
lomból zsúfolásig megtelt valamennyi szórakozóhely. a bányász-
vendéglő kerthelyiségén kívül - itt zajlott le a fő műsor - a
többi étteremben és vendéglőben is megrendezték az anna bál-
ját. legalább háromezren vettek részt a bálokon, köztük sok kül-
földi, zömmel jugoszláviai vendég./mti/

felhasználható 23.00 óra után

bb. 53. gálaesttel fejeződött be szegeden a iv. nemzetközi szak-
szervezeti néptánc-fesztivál, - bolgár együttes nyerte a nagydi-
jat

vid fm/11 La

1973. július 21.

szombaton este a szegedi szabadtéri játékok dóm-téri szinpa-
dán a „hegyen-völgyön lakodalom”, című gálaesttel fejeződött be
a iv. nemzetközi szakszervezeti néptánc fesztivál.

a gálaest iránt is nagy érdeklődés nyilvánult meg: minden
jegy hetekkel előbb elővételben elkelt. a műsor rendező-koreográ-
fusa, novák ferenc egy magyar lakodalomba „hívta meg”, a feszt-
ivál versenyein résztvevő tizenkét együttest, amelyekhez az al-
kalommal a hvdsz bihari jános táncgyűjtése is csatlakozott. a
kétrészes lakodalmas játékokban a hazai és a külföldi együttesek be-
mutatták népeik lakodalmas szokásait. az est vőfélye sinkó lászló
volt, a közreműködött kottári olga énekművész. a műsor zenészer-
zője daróczi bárdos tamás, díszlettervezője székely lászló, jel-
meztervezője witz éva volt. a zenekart kührner györgy vezényelte.
a gálaesten mintegy félezer néptáncos ének- és zenekari tag lé-
pett szinpadra.

a fesztivál befejezése alkalmából ünnepélyesen átadták a
díjakat. a 15 tagú nemzetközi zsűri döntése alapján a szot nagy-
díját és szeged város aranypapucs díját - a híres szegedi himzett-
papucs ötvösművészeti mását - a bulgáriai rusze város „naiden kí-
rov”, együttese nyerte el. az ezüstpapucs díjat a vegyipariak bá-
tók béla táncgyűjtése, a bronzpapucs díjat a jugoszláviai szkop-
jei városi kulturális egyesület „koszta abrasevics”, együttese
kapta. a zsűri a zala táncgyűjtést és néhány szólót is különdíjjal
jutalmazta.
/folyt.köv./

20.45/11 La

- 41 -

bb. 53./ gálaesttel folyt./ 11

a koreográfiai verseny első díját györgyfalvay katalin, a vasas művészegyüttes-, a második díjat e. a. hajkin a szovjetunióbeli jaroslávi „volzsanka„ együttes -, a harmadik díjat timár sándor a vegyipariak baritók táncegyüttes koreográfusa kapta.

a nézők szavazatai alapján a közönség díjait a csehszlovákiai kassai vaskombinát „zeleziár„ együttese, a szovjetunióbeli jaroslávi volzsanka együttes és a nagydíjas bulgáriai ruszei maiden kirov együttes nyerte el./mti/

..-

bb 54. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18 órától

11 la

- 48. partizán emléktáblát avattak
- 49. győri filharmonikusok tihanyban
- 50. idő
- 51. gyulai várszínház
- 52. anna bál harkányban
- 53. nemzetközi szakszervezeti népitánc fesztivá
- 54. hírjegyzék

..-
- v é g e -

20.50/11

- 42 -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztő: lakatos erzsébet

cb

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fő utca 5-7. Telefonszám: 139-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1973. július 22.

bb. 1. a civilizációs ártalmakról beszél a telefondoktor
1 vt/pé/a szó -cz 1973. július 22.

néhány régen ismert, viszonylag ritkán jelentkező betegség napjainkban igen gyakori. ezeket tulajdonképpen civilizációs ártalmakként is emlegetik. a tüdőrák például régi veszedelem, de korábban sokkal ritkábban fordult elő, mint korunkban. a balesetből eredő halál csak tört hányada volt a jelenleginek. a szívinfarktus sem újkeletű, korunkban azonban ijeszítően gyakori, és ■ kevésbé koros embereket is sújt.

a civilizációs ártalmak körébe sorolható a magas vérnyomás, az érlemezésedés, s az egyre gyakoribb cukorbetegség. a leggyakoribb gondot a civilizációs betegségek közül a szív- és ér-elváltozások jelentik. kialakulásukat nagymértékben idézi elő az izgalom. éppen ezért alapvetően fontos a testi-lelki harmónia megteremtése, az egyszerű táplálkozás, a környezeti hatásokhoz való rugalmas alkalmazkodás - vagyis: lényegében a helyes életmód. tulajdonképpen ezek a legcélravezetőbb módjai a civilizációs károsodások megelőzésének.

minderről részletes tájékoztatást hallhatnak az érdeklődők a július 23. és 29. közötti héten a telefondoktortól, változatlanul a 171-925-ös számon. /mti/

..-

9.40/e

- 1 -

NA 1410